

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
соціальної педагогіки та психології
_____ О.В. Пономаренко
«_____» _____ 202_ р.

Технології соціально-педагогічної діяльності
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки магістрів
спеціальності 231 – «Соціальна робота»
освітня програма «Соціальна педагогіка»

Укладачі: Мацкевич Ю.Р., канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки,
Лещенко О.Г., канд. пед. наук, доцент кафедри соціальної педагогіки

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної педагогіки
та спеціальної освіти

Протокол №_ від “__” _____ 202_ р.
Завідувач кафедри соціальної педагогіки

_____ Н.В. Заверико
(підпис)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол №_ від “__” _____ 202_ р.
Голова науково-методичної ради
факультету

_____ І.В. Козич
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 23 – «Соціальна робота»	Нормативна	
		Цикл професійної підготовки освітньої програми	
Розділів – 2	Спеціальність 231 – «Соціальна робота»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-професійна програма «Соціальна педагогіка»	12 год.	4 год.
		Практичні	
	12 год.	4 год.	
	Самостійна робота		
	Рівень вищої освіти: магістерський	66	82 год.
		Вид підсумкового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Технології соціально-педагогічної діяльності» є формування у майбутніх фахівців з соціально-педагогічної роботи комплексу знань та вмінь, необхідних для розробки технологій соціальної роботи і соціально-педагогічної діяльності та їх використання в практиці професійної діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Технології соціально-педагогічної діяльності» є:

1. Надання студентам знань про специфіку технологізації соціальної сфери, теорії соціальних технологій, пинципи технологічного підходу до професійної діяльності.
2. Ознайомлення студентів з видами технологій та їх структурою.
3. Формування вміння обирати технологію, що є ефективною у вирішенні конкретного професійного завдання.
4. Формування умінь планування, організації та здійснення соціального менеджменту, соціальних послуг.
5. Формування досвіду творчої діяльності студентів щодо застосування конкретних технологій соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями населення.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Знати:

- сутність понять соціальні технології та технології соціально-педагогічної діяльності, їх основні принципи;
- види соціальних технологій та технологій соціально-педагогічної діяльності, їх структуру;
- характеристику загальних технологій соціально-педагогічної діяльності;
- технологічні підходи до вирішення найбільш типових соціальних проблем;
- основні моделі, що застосовуються в практиці соціально-педагогічної роботи;
- основні технології соціально-педагогічної діяльності та специфіку їхнього використання при роботі з дітьми, молоддю, сім'ями.

Вміти:

- здійснювати соціальну діагностику, соціальну експертизу, соціальне проектування, соціальну профілактику у практичній діяльності;
- застосовувати на практиці технологію індивідуальної соціально-педагогічної діяльності („ведення випадку”) та групової соціально-педагогічної діяльності (проведення тренінгів, організація самокерованої групової роботи);
- аналізувати та оцінювати потреби дитини та її сім’ї;
- проводити технологію організації дозвілля дітей та молоді;
- застосовувати технологію соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями населення: жінки, сім’ї, діти, молодь;
- аналізувати існуючі технології з метою їх використання у практичній діяльності та розробляти технологію соціально-педагогічної діяльності відповідно до проблеми клієнта.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. (ЗК 3);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 7);
- здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення (СК 2);
- здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації (СК 3);
- здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій (СК 15).

Міждисциплінарні зв’язки: курс «Технології соціально-педагогічної діяльності» розвиває і поглиблює знання та вміння студентів, які вони отримали під час вивчення курсів «Актуальні проблеми і сучасні теорії соціальної роботи», «Соціальна робота в громаді», «Антикризова соціальна робота» та інших гуманітарних та загально-професійних дисциплін, якими вже студенти оволоділи. Курс «Технології соціально-педагогічної діяльності» є основою для вивчення курсів «Соціально-педагогічна робота з вразливими сім’ями», «Проектування в соціальній сфері», «Супровід сім’ї, що виховує дитину з ООП».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні технології соціально-педагогічної діяльності

Тема 1. Технології соціально-педагогічної діяльності як галузь соціальних технологій

Загальне поняття соціальної технології. Сутність та зміст технологій соціально-педагогічної діяльності. Компоненти та етапи технологічного процесу. Принципи розробки та впровадження технологій соціально-педагогічної діяльності. Модель розробки технології соціально-педагогічної діяльності. Класифікація технологій соціально-педагогічної діяльності. Функції технологій соціально-педагогічної діяльності.

Тема 2. Технологія соціальної діагностики

Сутність і характеристика соціальної діагностики. Принципи соціальної діагностики. Діагностичні методи в соціальній роботі. Етапи й особливості соціальної діагностики.

Тема 3. Технологія соціальної експертизи

Поняття соціальної експертизи. Організаційні моделі соціальної експертизи. Етапи роботи експертів при використанні різних моделей експертизи. Порядок замовлення соціальної експертизи. Методика підбору експертів. Вимоги до експертів. Методи соціальної експертизи.

Тема 4. Технології групової соціально-педагогічної роботи

Поняття і призначення метода групової соціально-педагогічної роботи. Організація і етапи змістовної роботи. Класифікація груп та групові процеси. Організація групової роботи. Проведення тренінгів в соціально-педагогічній роботі. Самокерована групова робота: характеристика груп самодопомоги, особливості організації роботи. Етапи розвитку груп самодопомоги. Роль соціального педагога у роботі груп самодопомоги. Форми та методи роботи у групах самодопомоги.

Тема 5. Технології індивідуальної роботи

Характеристика процесу ведення випадку як технології соціальної роботи. Первинне оцінювання і складання плану догляду. Реалізація плану втручання. Вимоги до ведення професійних записів.

Розділ 2. Базові технології соціально-педагогічної діяльності

Тема 6. Технології соціально-педагогічної роботи в освітній установі

Функції соціальної служби у закладах освіти. Спеціалізації соціально-педагогічної діяльності у закладах освіти. Напрями роботи соціального педагога у закладах освіти. Технології профілактики наркоманії серед неповнолітніх. Профілактика булінгу у школі. Методи профілактики серед дітей та підлітків. Програми реалізації профілактичної діяльності соціальним педагогом: зарубіжний досвід.

Проблема дезадаптації дітей та підлітків в сучасному суспільстві. Фактори, що впливають на соціальну дезадаптацію підлітків. Організаційна технологія соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими дітьми і підлітками.

Тема 7. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'єю

Сучасний стан розвитку української сім'ї: проблеми, ресурси. Форми і методи соціального обслуговування сімей, які знаходяться в кризовій ситуації. Порівняйте форми і методи соціальної роботи із сім'єю в соціальних службах для молоді, закладах соціальної політики і праці і спеціалізованих службах. Технології допомоги потерпілим від жорстокості в сім'ї. Поняття «юне материнство». Причини народження дітей в юному віці. Наслідки народження дітей неповнолітніми. Технології соціально-педагогічної роботи з юними матерями на макро-, мезо-, мікрорівнях. Технологія потрапляння юної матері до центрів Матері та дитини.

Тема 8. Технології соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю

Мета та завдання технології соціально-педагогічної роботи з дітьми-сиротами. Корекційно-реабілітаційні методи роботи з дітьми-сиротами. Технології влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у прийомні сім'ї. Основні поняття «активність», «соціальна активність». Структура соціальної активності. Характеристики соціальної активності суб'єкта. Розвиток соціальної активності учнівської молоді. Технології розвитку соціальної активності молоді. Технологія соціально-педагогічного коригування нормальних норм поведінки дітей.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	с/п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальні технології соціальної роботи												
Тема 1. Технології	11	2	-	-	-	9	12	1	-	-	-	11

соціально-педагогічні діяльності як галузь соціальних технологій.												
Тема 2. Технологія соціальної діагностики.	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10
Тема 3. Технологія соціальної експертизи.	11	2	-	-		9	12	1	-	-	-	11
Тема 4. Технології групової соціально-педагогічні роботи.	10	-	2	-	-	8	11	-	1	-	-	10
Тема 5. Технології індивідуальної роботи.	10	-	2	-	-	8	11	-	1	-	-	10
Разом за розділом 1	54						58	3	3	-	-	52
Розділ 2. Базові технології соціально-педагогічної діяльності												
Тема 6. Технології роботи соціального педагога в освітній установі.	12	2	2	-	-	8	11	-	1	-	-	10
Тема 7. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'єю.	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 8. Технології соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю.	12	2	2	-	-	8	11	1	-	-	-	10
Разом за розділом 2	36	6	6			20	32	1	1	-	-	30
Усього годин	90	12	12	-	-	66	90	4	4	-	-	82

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Технології соціально-педагогічні роботи як галузь соціальних технологій.	2	1
2	Технологія соціальної діагностики.	2	1
3	Технологія соціальної експертизи.	2	1
4	Технології роботи соціального педагога в освітній установі.	2	-
5	Технології соціальної роботи з сім'єю.	2	-
6	Технології соціальної роботи з дітьми та молоддю.	2	1
		12	4

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Технологія соціальної діагностики.	2	1
2	Технології групової соціальної роботи.	2	1
3	Технології індивідуальної соціальної роботи.	2	1
4	Технології роботи соціального педагога в освітній установі.	2	1
5	Технології соціальної роботи з сім'єю.	2	-
6	Технології соціальної роботи з дітьми та молоддю.	2	-
	Разом	12	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Технології соціально-педагогічної діяльності як галузь соціальних технологій. <i>Завдання:</i> За матеріалами лекції та рекомендованою літературою встановити основні підходи до визначення поняття «соціальна технологія» Підготувати есе на тему «Ефективність технологій соціально-педагогічної роботи як теоретична і практична проблема»		11
2	Технологія соціальної діагностики. <i>Завдання:</i> Підготовка до ділової гри-дискусії «Методи соціальної діагностики»		10
3	Технологія соціальної експертизи. <i>Завдання:</i> Підготувати проєкт експертного висновку за темою «Психолого-педагогічна експертиза дитячої іграшки»		11
4	Технології групової соціальної роботи. <i>Завдання:</i> Розробити технологію створення групи самодопомоги.		10
5	Технології індивідуальної соціальної роботи. <i>Завдання:</i> За результатами спілкування з клієнтом соціальної служби описати його ситуацію, проблему, проаналізувати її та скласти план втручання		10
6	Технології роботи соціального педагога в освітній установі. <i>Завдання:</i> Відвідати школу та описати діяльність соціального педагога у ній: мета, завдання, зміст, категорії, з якими працює, форми та методи роботи, етапи.		10
7	Технології соціальної роботи з сім'єю. <i>Завдання:</i> описати використання двох технологій соціально-педагогічної діяльності з сім'єю, що реалізуються у будь-яких двох типах соціальних закладів (на вибір): закладах соціального обслуговування, центрах змішаного типу, соціальній службі для сім'ї, дітей та молоді, у центрах реабілітації дітей-інвалідів, «Телефоні довіри», центрах соціальної реабілітації, сімейних клубах, центрах сімейного дозвілля, громадських організаціях щодо роботи з дітьми, молоддю або сім'єю.		10
8	Технології соціальної роботи з дітьми та молоддю. <i>Завдання:</i> Розробити технологію підвищення соціальної активності		10

	молоді: мета, завдання, етапи, зміст на кожному етапі, цільова група, форми та методи реалізації технології.		
	Разом		82

8. Види контролю і система накопичення балів

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється практично постійно за всіма видами робіт: виконання практичних робіт, виступи на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, усні відповіді, тестування, написання есе, загальна активність на заняттях тощо.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль – здійснюється у ході повсякденної навчальної діяльності студентів: виконання практичних завдань; тестування по закінченню вивчення розділів.
- підсумковий контроль – здійснюється після завершення вивчення курсу: екзамен.

Використовуються такі методи перевірки:

- методи усної перевірки результатів навчання – бесіда, виступ, пояснення.
- методи письмової перевірки результатів навчання – понятійний диктант, самостійне завдання, тестування, контрольні роботи.

Письмовий контроль проводиться у формі виконання студентами письмових контрольних робіт (або тестування). Усний контроль проводиться у формі співбесіди зі студентом, наприклад, під час усного опитування.

Допуск до підсумкового контролю складає 35 балів.

Якщо студент із поважних причин пропустив заняття з метою відпрацювання матеріалу йому пропонується підготовка есе та/або опрацювання наукових текстів, аналіз наукових статей за темами даного курсу, що фіксується у вигляді конспекту.

Успішна презентація підготовлених власноруч матеріалів оцінюватиметься максимально в 3 бали.

Підсумкова оцінка з дисципліни формується із загальної кількості набраних балів за результатами поточного контролю, творчого завдання та заліку.

Перевірка рівня засвоєння знань (поточний та підсумковий тестовий контроль, залік) за вибором викладача може здійснюватись шляхом: комп'ютерного або письмового тестування.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях, під час виконання самостійних та творчих завдань залежить від дотримання таких вимог:

- 1) своєчасність виконання навчальних завдань;
- 2) повний обсяг їх виконання;
- 3) якість виконання навчальних завдань;
- 4) самостійність виконання;
- 5) творчий підхід у виконанні завдань.

№ з/п	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Підготовка завдань до практичних занять. Виконання самостійної роботи у міжсесійний період. <i>Термін виконання: у межах підготовки до практичних занять та у міжсесійний період.</i>	8	3	24
2	Презентація означеного завдання. <i>Термін виконання: під час проведення практичних занять.</i>	4	2	8

3	Проміжний контроль у вигляді понятійного диктанту <i>Термін виконання: під час проведення лекційних, практичних занять</i>	4	2	8
4	Контрольне тестування після вивчення першого розділу. <i>Термін виконання: по завершенню вивчення першого розділу</i>	1	10	10
5	Контрольне тестування після вивчення другого розділу. <i>Термін виконання: по завершенню вивчення другого розділу.</i>	1	10	10
6	Екзамен (теоретична частина). Підсумкове тестування виконання творчого завдання. <i>Термін виконання: згідно з розкладом екзаменаційно-залікової сесії.</i>	1	20	20
7	Екзамен (практична частина). Опис запропонованої на вибір технології або Аналіз кейсу. <i>Термін виконання: згідно з розкладом екзаменаційно-залікової сесії.</i>	1	20	20
Усього		7		100

Підготовка завдань до практичних занять та їх презентація в аудиторії (далі - доповідь) оцінюється у 5 балів (3 бали за підготовку та 2 бали за презентацію (попередня табл.).

Критерії оцінювання доповіді:

Вид роботи	Критерії та показники оцінки навчальної діяльності студентів	кількість балів
Виступ на практичному занятті	1. Повнота висвітлення усіх компонентів відповіді: актуальність (статистичні дані), сутність, структура, зміст, висновки, література.	0,5
	2. Вільне володіння матеріалом, його переказ, пояснення головних понять, наведення прикладів.	0,5
	3. Взаємодія з аудиторією, вміння ставити питання (питання проблемною характеру, на роздум, на кмітливість). Активність аудиторії (5 та більше відповідей студентів).	0,5
	4. Наявність схем, малюнків, що узагальнюють матеріал. Лаконічність та ємність інформації, використання наочності, роздаткових матеріалів, малювання на дошці, роздруковані плакати, картки тощо.	0,5
	5. Висновок та вираження власного ставлення до проблеми, її вирішення.	1
Виступ-презентація на практичному занятті	1. Повнота висвітлення усіх компонентів відповіді: актуальність (статистичні дані), сутність, структура, зміст, висновки, література.	0,5
	2. Вільне володіння матеріалом, його переказ, пояснення головних понять, наведення прикладів.	1
	3. Взаємодія з аудиторією, вміння ставити питання (питання проблемною характеру, на роздум, на кмітливість). Активність аудиторії (5 та більше відповідей студентів).	0,5

	4. Наявність схем, малюнків, що узагальнюють матеріал. Лаконічність та ємність інформації, використання наочності, роздаткових матеріалів, малювання на дошці, роздруковані плакати тощо.	1
	5. Лінгвістична, стилістична грамотність при оформленні презентації, презентація оформлюється державною мовою .	1
	6. Висновок та вираження власного ставлення до проблеми, її вирішення.	1
Групова творча робота на практичному занятті	1. Вільне володіння матеріалом; дотримання логіки «сутність, структура, зміст», чітке дотримання інструкції завдання.	1
	2. Оригінальне та творче представлення результатів роботи в групі; акторське представлення результатів.	1
	3. Використання додаткової цікавої інформації, прикладів з теми; робота кожного члена групи.	1
	4. Взаємодія з аудиторією, вміння ставити питання (питання проблемною характеру, на роздум, на кмітливість) або вирішення проблеми нестандартним способом.	1
	5. Висновок: узагальнення та практичне застосування даної інформації.	1

Підсумковий контроль складається з двох частин: теоретична частина – підсумкове тестування та практична частина – опис однієї із запропонованих на вибір технології або аналіз кейсу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна

1. Технології соціально-педагогічної діяльності : навч. посібн. для студентів наряду підготовки “Соціальна педагогіка”/ за заг. ред. Н. В. Заверико. Запоріжжя : ЗНУ, 2014. с.
2. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога: навчальний посібник для ВНЗ. Київ : Видавничий дім «Слово», 2008. 240 с.
3. Вайнола Р. Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи : теорія та практика. навчальний посібник / За ред проф. С. О.Сисоевої. Київ : НПУ імені М.П.Драгоманова,

2008. – 134 с.

4. Паскаль О.В. Технологии социально-педагогической деятельности : навч. посібник. Харків : Бурун Книга, 2011. 288 с.
5. Шакурова М. В. Методика и технология работы социального педагога: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. Москва : Издательский центр «Академия», 2002. 272 с.
6. Шахрай В.М. Технологии социальной работы : навч. посібник. Київ : Центр навч. літ-ри, 2006. 464с.
7. Технологии социальной работы: Учебник / Под общ. ред. Е.И.Холостовой. Москва : ИНФРА-М, 2002.
8. Соціальна педагогіка : теорія і технології : підручник / ред. І.Д. Зверєва. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 316 с.
9. Социальная работа / Под общей редакцией проф. В.И.Курбатова. Ростов н\Дону: Феникс, 2000. 576 с.
10. Технологии социально-педагогической работы : навч. посібник / заг. ред.А.Й. Капська. Київ : УДЦССМ, 2002. 372 с.

Додаткова

1. Доэл М., Шадлоу С. Практика социальной работы: Упражнения и методические разработки для обучения и повышения квалификации социальных работников. \ Пер. с англ. Шапиро Б.Ю. М.: Аспект-Пресс, 1995. 237с.
2. Зверєва І.Д., Іванова І.Б. Концептуальні основи соціального захисту людей з функціональними обмеженнями (за матеріалами Організації Об'єднаних націй) // Зб. Теорет. та метод. Матеріалів для працівників соціальних служб для молоді. К.: Видавництво "А.Л.Д.", 1995. С.4-13.
3. Иванов И.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. М. : Педагогика, 1989. 181 с.
4. Кулиш А. Public relations для общественных организаций. Практические советы на каждый день. К.: «Винрок Интернешнл», 2002. 80с.
5. Курбатов В.И., Курбатова О.В. Социальное проектирование: Учебное пособие. Ростов н\Д.: «Феникс», 2001. С.6-25, 30-38, 47-64.
6. Методика и технологии работы социального педагога: Учебное пособие для студ. высш. учебн. заведений / Б.Н. Алмазов, М.А.Беляева, Н.Н.Бессонова и др.; Под ред. М.А.Галагузовой, Л.В.Мардахаева. М.: Издат.центр "Академия", 2002. 220 с.
7. Основы социальной работы: Учебник / Отв.ред. П.Д. Павленок. М. : ИНФРА, 1999. 368с.
8. Сірій Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: Навч.посібник. К.: Атіка, 2004.
9. Словарь-справочник по социальной работе / Под ред. д-ра ист. наук Э.И.Холостовой. М.: Юрист, 2000.
10. Соціальна робота / соціальна педагогіка: понятійно-термінологічний словник / За заг.ред.І.Д.Зверєвої. К.: Етносфера, 1994. 85 с.
11. Соціальна педагогіка. Навчальний посібник. \ За ред. А.Й.Капської. К., 2000. 264 с.
12. Сурмин Ю.П., Туленков Н.В. Методология и методы социологических исследований: Учебное пособие. К.: МАУП, 2000.
13. Теорії і методи соціальної роботи / за ред. Т.В.Семигіної, І.І.Миговича. К.: Академвидав, 2005.
14. Технология социальной работы: Учеб. пособие для студ. Под ред И.Г.Зайнышева. М.: Гуманит изд. Центр ВЛАДОС, 2000. 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Колупаєва А. Інтегративні тенденції в освіті дітей з особливими потребами в Україні. URL: http://canada-ukraine.org/ukr_Journal_V1.htm (дата звернення: 20.08. 2019).
2. Технологии профилактики семейного неблагополучия / За ред. Т.В.Косенковой, С.Н. Кузьменковой. Смоленск, 2010. 75 с. URL: : <http://cpms-smol.ru/spec-mp/78-tpsн>

3. Шевців З.М. Основи соціально-педагогічної діяльності: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 248 с. URL: http://culonline.com.ua/Books/osnovy_sots_ped_diylnosti_shevtsev.pdf

Погоджено
з навчальним відділом

«_____» _____